

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Městský soud v Praze jako soud odvolací rozhodl v senátu složeném z předsedkyně JUDr. Veroniky Křest'anové, Dr., soudkyně Mgr. Karolíny Šorbanové a soudce JUDr. Tomáše Novosada ve věci

žalobkyně: **Ing. Eva P.**, narozená dne xxx
bytem xxx, xxx
zastoupená JUDr. Petrou Vons Janulkovou, advokátkou
sídlem Rokycanova 809/1c , 779 00 Olomouc

proti
žalované: **Česká republika - Ministerstvo spravedlnosti,**
sídlem Vyšehradská 424/16, 128 10 Praha 2

o zaplacení 183 000 Kč s příslušenstvím,

k odvolání žalobkyně proti rozsudku Obvodního soudu pro Prahu 2 ze dne 23. června 2020, č. j. 18 C 31/2018 – 149,

takto:

- I. Rozsudek soudu prvního stupně se ve výroku II mění tak, že žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni částku ve výši 67 332,50 Kč s 8,5 % úrokem z prodlení ročně z této částky od 20. 1. 2018 do zaplacení a to do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku, jinak se v tomto výroku potvrzuje.
- II. Žalovaná je povinna zaplatit žalobkyni na náhradě nákladů řízení před soudy obou stupňů částku ve výši 20 064 Kč do patnácti dnů od právní moci tohoto rozsudku k rukám zástupkyně žalobkyně JUDr. Petry Vons Janulkové, advokátky.

Odůvodnění:

1. Žalobkyně se podanou žalobou domáhala po žalované zprvu zaplacení částky ve výši 100 000 Kč představující odškodnění nemajetkové újmy za nesprávný úřední postup spočívající v nepřiměřené délce řízení vedeného u Obvodního soudu pro Prahu 2 pod sp. zn. 18 C 112/2011 (dále také jen „posuzované řízení“). Následně žalobní žádání rozšířila o 83 000 Kč s ohledem na další průběh

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

odškodňovaného řízení. V posuzovaném řízení se domáhala zaplacení částky ve výši 500 000 Kč, řízení v době podání žaloby nebylo pravomocně skončeno.

2. Žalovaná navrhla zamítnutí žaloby v plném rozsahu. Shrnula, že posuzované řízení prozatím trvá 7 let a 5 měsíců, opakovaně bylo rozhodováno na třech stupních soudní soustavy. Na délce řízení se výrazně podílela sama žalobkyně svými procesními návrhy, nesouhlasila s rozhodnutím bez nařízení ústního jednání, opakovaně žádala o odročení jednání, ze kterých se následně omlouvala. Žalovaná poukázala na osobu žalobkyně, která vede mnoho soudních řízení. Žalovaná sporovala existenci příčinné souvislosti, vznik a existenci nemajetkové újmy na straně žalobkyně s ohledem na počet řízení, kterými žalobkyně uspokojuje svoji sudičskou potřebu.
3. Soud prvního stupně rozsudkem uvedeným v záhlaví připustil změnu žaloby spočívající v jejím rozšíření o částku 83 000 Kč se zákonným úrokem z prodlení od 28. 11. 2019 (výrok I), zamítl žalobu o zaplacení částky 183 000 Kč s příslušenstvím (výrok II) a uložil neúspěšné žalobkyni zaplatit žalované náhradu nákladů řízení ve výši 1 200 Kč (výrok III).
4. Takto rozhodl soud prvního stupně na základě skutkových zjištění a právní argumentace, které jsou uvedeny v písemném odůvodnění napadeného rozsudku a které není třeba v zájmu stručnosti podrobně opakovat. Řízení, v němž mělo dojít k nesprávnému úřednímu postupu, trvalo ke dni rozhodnutí soudu prvního stupně prozatím 9 let. Soud prvního stupně neshledal v délce řízení nesprávný úřední postup, když ve věci bylo rozhodováno na všech stupních soudní soustavy, ze strany soudů nedošlo k neodůvodněné nečinnosti a sama žalobkyně se podílela na délce řízení svými žádostmi o odročení. Na základě této úvahy soud prvního stupně žalobkyni náhradu nemajetkové újmy nepřiznal. O nákladech řízení rozhodl postupem podle § 142 odst. 1 o. s. ř.
5. Proti rozsudku podala žalobkyně přípustné a včasné odvolání, a to do výroku II a III. Nesouhlasila s právním posouzením věci soudem prvního stupně. Má za splněné všechny tři podmínky pro úspěšnost žaloby. Posuzované řízení trvalo nepřiměřeně dlouhou dobu, z řízení tak vznikla žalobkyni nemajetková újma, jež nebyla vyvrácena, a proto žalobkyni náleží zadostiučinění v penězích. Zjištěné okolnosti k aplikaci kritérií dle § 31a zákona č. 82/1998 Sb. byly tendenčně interpretovány v neprospěch žalobkyně s úmyslem zamítnout žalobu. „Účelový“ postoj soudu prvního stupně se projevil v nesprávném rozhodnutí soudu, kdy z principu „kolegiality“ soud prvního stupně nesprávně posoudil posuzované řízení. Z těchto důvodů žalobkyně navrhla, aby odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně změnil tak, že jí peněžitou náhradu přizná. Žalobkyně následně doplnila své odvolání o důvod, že rozhodnutí soudu prvního stupně vydal vyloučený soudce, když se sám dostal do pozice škůdce z vlastního nepřiměřeně dlouhého řízení. V odstavci 14 odůvodnění napadeného rozsudku žalobkyně byla poškozena soudkyně. Ta porušila právo na ochranu cti a dobrého jména žalobkyně. Žalobkyni dehonestovala tvrzeními, která se týkají jiné osoby, zasáhla do práva na rodinný život s cílem žalobkyni uškodit. Použila skutečnosti týkající se sestry žalobkyně, která je soudy negativně hodnocena. Zároveň nebyl dostatečně zjištěn skutkový stav, když nebyl proveden výslech žalobkyně a její sestry. Podle žalované soud prvního stupně zcela ignoroval důsledek nepřiměřené délky posuzovaného řízení. Nebýt nepřiměřené délky posuzovaného řízení, tedy pokud by bylo rozhodnuto hned napoprvé, nemusela by žalobkyně zaplatit 14 000 Kč za v pořadí druhé dovolání. Dle nálezu Ústavního soudu II. ÚS 141/19 lze malé majetkové újmy subsumovat pod nemajetkovou újmu. Žalobkyně navrhla, aby odvolací soud změnil rozsudek soudu prvního stupně a žalobě vyhověl.
6. Žalovaná ve svém vyjádření k odvolání navrhla potvrdit rozsudek soudu prvního stupně. Délka posuzovaného řízení byla přiměřená konkrétním okolnostem případu (opakované projednávání věci na třech stupních soudní soustavy i před Ústavním soudem, přístup obecné zmocněnkyně žalobkyně k řízení - opakované žádosti o odročení, aniž by se na jednání někdy dostavila). Žalobkyni nemohla vzniknout jakákoliv nemajetková újma, neboť se svým jednáním dlouhodobě podílela na kverulačním jednání své sestry PhDr. Hany P. a svojí sestrou se nechala opakovaně zastupovat v soudních řízeních, která fakticky vedla sestra žalobkyně. V tomto směru poukázala na

usnesení Městského soudu v Praze ze dne 12. října 2015, č. j. 68 Co 79/2014-312. Odkaz žalobkyně na rozhodnutí Ústavního soudu ve vztahu k přiznání částky přinejmenším ve výši 14 000 Kč je irelevantní. Jednak takovou škodu lze případně lehce prokázat a jednak zde není příčinná souvislost mezi délkou řízení jako takovou a případně tvrzenou majetkovou újmou. Povinnost k úhradě soudního poplatku žalobkyni vznikla z důvodu, že se rozhodla podat mimořádný opravný prostředek a s tímto nebyla úspěšná.

7. Odvolací soud přezkoumal rozsudek soudu prvního stupně v napadeném rozsahu a řízení před soudem prvního stupně podle § 212, § 212a a § 214 odst. 1 o. s. ř., zvážil všechny námítky a vyjádření účastníků a dospěl k závěru, že odvolání žalobkyně je zčásti důvodné ve vztahu k právnímu hodnocení délky posuzovaného řízení a jeho přiměřenosti.
8. Odvolací soud však v prvé řadě odmítl obecnou výtku žalobkyně, že ve věci před soudem prvního stupně rozhodoval vyloučený soudce Obvodního soudu pro Prahu 2 (Mgr. V.), když byl napadán nesprávný úřední postup Obvodního soudu pro Prahu 2 rozhodovaný jiným soudcem (Mgr. J.) tohoto soudu. Pouhá skutečnost, že soud projednává spor o náhradu škody nebo nemajetkové újmy, která měla být způsobena nesprávným úředním postupem téhož soudu v jiné věci, nezakládá důvod pro vyloučení soudců tohoto soudu z jejich projednání a rozhodnutí (k tomu srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 27. dubna 2012, sp. zn. 30 Cdo 727/2011).
9. Námítka žalobkyně týkající se částky 14 000 Kč jako majetkové újmy za vynaložený soudní poplatek z dovolání, kterou je třeba subsumovat pod nemajetkovou újmu dle nálezu Ústavního soudu ze dne 17. ledna 2020, sp. zn. II. ÚS 141/19 není relevantní a nemůže obstát. Žalobkyně se v tomto řízení domáhá odškodnění nemajetkové újmy, majetkovou újmu nikdy nepožadovala, zmíněný náleze se vztahoval ke skutkové a právně odlišné věci a pro projednávanou věc není přiléhavý.
10. Odvolací námítka žalobkyně, že nebyl soudem prvního stupně dostatečně zjištěn skutkový stav věci, když nedošlo k vyslechnutí žalobkyně a její sestry, není důvodná. Soud prvního stupně zjistil skutkový stav - průběh posuzovaného řízení až do doby svého rozhodnutí dostatečně. Výslech žalobkyně a její sestry byl pro zjištění rozhodného skutkového stavu nadbytečný.
11. Odvolací soud postupem podle ustanovení § 213 odst. 4 o. s. ř. ve věci doplnil dokazování obsahem části spisu Obvodního soudu pro Prahu 2, sp. zn. 18 C 112/2011 (posuzované řízení) za období, které následovalo po rozhodnutí soudem prvního stupně (23. června 2020) a ve kterém bylo posuzované řízení skončeno. Z obsahu spisu Obvodního soudu pro Prahu 2 sp. zn. 18 C 112/2011 odvolací soud má za prokázané, že Nejvyšší soud ve věci dne 24. června 2020 dovolání žalobkyně zamítl, rozhodnutí dovolacího soudu nabylo právní moci 23. července 2020. Proti rozsudku Nejvyššího soudu, jakož i rozsudku Městského soudu v Praze a Obvodního soudu pro Prahu 2 ve věci samé si žalobkyně podala ústavní stížnost, tato byla vedena pod sp. zn. I. ÚS 2755/2020. Dne 7. října 2020 byla ústavní stížnost odmítnuta, čímž došlo k definitivnímu skončení věci.
12. Předmětem přezkumu odvolacího soudu byla předně otázka zhodnocení délky posuzovaného řízení. Při posuzování přiměřenosti délky řízení odvolací soud vycházel z kritérií uvedených zejména ve sjednocujícím stanovisku Nejvyššího soudu ze dne 13. dubna 2011, sp. zn. Cpjn 206/2011, uveřejněném ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 58/2011 (dále jen „Stanovisko“). V každé jednotlivé věci je třeba hodnotit právo účastníka, aby jeho věc byla projednána a rozhodnuta v přiměřené době, a zároveň obecný požadavek, aby v řízení bylo postupováno v souladu s právními předpisy a byla zajištěna spravedlivá ochrana práv účastníků. Nelze však vycházet z předem dané a paušálně stanovené doby řízení, která by z pohledu § 31a zákona č. 82/1998 Sb., o odpovědnosti za škodu způsobenou při výkonu veřejné moci rozhodnutím nebo nesprávným úředním postupem a o změně zákona ČNR č. 358/1992 Sb., o notářích a jejich činnosti (dále jen „OdpŠk“), popřípadě čl. 6 Úmluvy o ochraně lidských práv a základních svobod, mohla být pokládána za přiměřenou. Při hodnocení konkrétních okolností individuálního případu ve vztahu k přiměřenosti celkové délky soudního řízení soudy vychází

z kritérií, která jsou obdobným způsobem hodnocena při stanovení výše přiměřeného zadostiučinění, tj. zejména ze složitosti případu, chování poškozeného, postupu příslušných orgánů, významu předmětu řízení pro poškozeného a počtu instancí, které se řešením sporu zabývaly. Zmíněná kritéria nejsou jedinými, k nimž může soud při posouzení přiměřenosti délky řízení v konkrétní věci přihlídnout, jsou ale zpravidla těmi zásadními (viz bod IV. Stanoviska).

13. Předmětem posuzovaného řízení byl požadavek žalobkyně na odškodnění nemajetkové újmy za exekuci, která byla vedena proti její osobě. Žalobkyně tvrdila, že exekuce byla vedena v nepřiměřeném rozsahu, exekutor porušil stanovený postup před nařízením exekuce. Posuzované řízení bylo zahájeno podáním žaloby dne 17. května 2011 a skončeno rozhodnutím Ústavního soudu dne 7. října 2020 a ve svém souhrnu tak trvalo 9 let a 5 měsíců. Na základě shora uvedených hledisek odvolací soud vyhodnotil, že věc nebyla skutkově extrémně složitá, nebylo prováděno žádné rozsáhlé dokazování, pouze listinné důkazy. Po procesní stránce byla na dvou stupních soudní soustavy řešena otázka přípustnosti vedlejšího účastenství soudního exekutora na straně žalované, když žalobkyně nesouhlasila s připuštěním vedlejšího účastníka. Ve věci bylo stěžejní právní posouzení, zda usnesení o nařízení exekuce bylo nezákonným rozhodnutím. V případě zjištění jeho nezákonnosti, bylo nadbytečné řešit otázku přiměřenosti rozsahu exekuce, která jako taková již sama osobě byla nezákonná. Pro věc byl podstatný právní názor Nejvyššího soudu, který poprvé zrušil rozsudek jak soudu prvního stupně, tak soudu odvolacího z důvodu nesprávného právního posouzení. Ve věci samé rozhodovaly dvakrát soudy ve třech stupních soudní soustavy, rovněž jednou i Ústavní soud. Tato skutečnost posuzované řízení přirozeně prodloužila. V řízení nebylo zjištěno žádné delší období nečinnosti ze strany soudu. Žalobkyně se na délce řízení mírně podílela, když na jedné straně nesouhlasila s rozhodnutím věci bez nařízení jednání dle § 115a o. s. ř., následně třikrát žádala o odročení jednání (ze strany soudu prvního stupně jí bylo vyhověno), následně se fakticky žádného jednání nikdy nezúčastnila. Rovněž bylo zjištěno, že k žádosti žalobkyně bylo řízení přerušeno na dobu tří měsíců (od 12. června 2013 do 30. září 2013) ze zdravotních důvodů na straně obecné zmocněnkyně žalobkyně. Na základě vyhodnocení uvedených skutečností odvolací soud dospěl k závěru, že délku řízení překračující devět let nelze v projednávané věci považovat za přiměřenou. Tato délka překračuje jako celek dobu, ve které bylo možné uzavření řízení rozumně očekávat s ohledem na předmět sporu, a to i přes opakovaný průběh řízení ve třech instancích.
14. Porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě samo osobě zakládá vyvratitelnou domněnku v tom směru, že jí byla způsobena poškozené nemajetková újma, za kterou jí náleží přiměřené zadostiučinění ve smyslu § 31 a odst. 1 OdpŠk (srovnej rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 23. září 2010, sp. zn. 30 Cdo 958/2009). Na rozdíl od žalované a soudu prvního stupně dle odvolacího soudu nelze uzavřít, že žalobkyni nemajetková újma z nesprávného úředního postupu žalované nemohla vzniknout. Soud prvního stupně a žalovaná nevzaly v potaz, že žalobkyní je Ing. Eva P. nikoliv její sestra, která žalobkyni zastupovala jako obecná zmocněnkyně po část řízení. Otázka existence nemajetkové újmy se pak vztahuje pouze k účastníkovi řízení, nikoliv k dalším osobám, které pouze účastníka řízení zastupovaly v rámci procesních předpisů. Stejně tak nelze případné soudčeské rysy obecného zmocněnce přičítat k tíži zastoupené osoby. Odvolacímu soudu z jeho úřední činnosti s ohledem na počet řízení vedených žalobkyní před odvolacím soudem (5 věcí) není známo, že by sama žalobkyně byla osobou s kverulačním chováním. Z judikatury Ústavního soudu (srovnej usnesení Ústavního soudu ve věcech sp. zn. I. ÚS 1415/18, II. ÚS 480/06, III. ÚS 2791/08) lze vysledovat závěr, že o litigózní chování účastníka se jedná v případě splnění dvou podmínek-mimořádně vysoký počet žalob v rádech desítek či stovek za relevantní časové období a většinový neúspěch žalob. V tomto případě u takové osoby presumptce nemajetkové újmy je vyvrácena, když takové osobě nemajetková újma ani nevznikne. To však není případ žalobkyně. Usnesení Městského soudu v Praze zmiňované žalovanou (č. j. 68 Co 79/2014-312) se pak vztahuje pouze k otázce přípustnosti zastoupení žalobkyně její sestrou z důvodu jejího zdravotního stavu a opakovaného zastupování sestrou žalobkyně v jiné věci, což však nyní odvolací soud již neřešil,

když žalobkyně je zastoupena advokátkou. Odkaz žalované na usnesení Ústavního soudu ze dne 13. listopadu 2011, sp. zn. III. ÚS 2800/09, není případný. Tam byla řešena otázka žalobkyně - Odborové organizace pracovníků správ památkových objektů při Národním památkovém ústavu ve vztahu k PhDr. Haně P., jednalo se o odborovou organizaci, tedy nikoliv fyzickou osobu jako v nyní projednávané věci. V posuzovaném řízení se žalobkyně jako fyzická osoba domáhala odškodnění nemajetkové újmy z nezákonné exekuce vedené na svou osobu. K tíži žalobkyně tak nelze přičítat postup její sestry v jiných řízeních, byť ji po část řízení jako obecná zmocněnkyně zastupovala. Podle odvolacího soudu tedy i v tomto případě žalobkyni nepřiměřeně dlouhým řízením vznikla nemajetková újma.

15. Jsou tak splněny podmínky OdpŠk pro odpovědnost státu za nesprávný úřední postup z důvodu nepřiměřené délky soudního řízení a žalobkyni náleží v souladu s § 31a OdpŠk přiměřené zadostiučinění za vzniklou nemajetkovou újmu. Podle ustálené judikatury Nejvyššího soudu se v případě nepřiměřené délky řízení běžně poskytne zadostiučinění v penězích. Nejvyšší soud ve Stanovisku dovedl, že při stanovení výše zadostiučinění podle § 31a odst. 3 OdpŠk je třeba vyjít z určité částky za jeden rok trvání řízení, ve kterém došlo k porušení práva na projednání věci v přiměřené lhůtě, jež znásobena celkovou dobou trvání řízení [§ 31a odst. 3 písm. a) OdpŠk] umožní stanovit základní výši odškodnění. Tu je následně třeba upravit s přihlédnutím ke kritériím uvedeným v § 31a odst. 3 písm. b) až e) OdpŠk, zejména k celkové délce řízení, významu předmětu řízení pro poškozeného, ke složitosti řízení, k postupu orgánů veřejné moci během řízení, k jednání poškozeného v řízení. Za první dva roky řízení se dle ustálené judikatury soudů přiznává odškodnění ve výši poloviny základní částky, což vychází z úvahy, že během prvních let je újma způsobená (nakonec) příliš dlouhým řízením nejnižší a teprve s plynutím času a prodlužováním řízení narůstá (viz bod VI. Stanoviska).
16. Nejvyšší soud pro poměry České republiky považuje pro určení výše přiměřeného zadostiučinění jako výchozí částku 15 000 Kč za jeden rok řízení (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 21. října 2010, sp. zn. 30 Cdo 3026/2009, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 20. dubna 2011, sp. zn. IV. ÚS 128/11). Základní částku 15 000 Kč za jeden rok řízení lze v případě extrémně dlouhých řízení zvýšit v rozmezí až do 20 000 Kč (viz rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 24. května 2011, sp. zn. 30 Cdo 1320/2011, nebo usnesení Nejvyššího soudu ze dne 3. července 2012, sp. zn. 30 Cdo 806/2012, proti němuž podaná ústavní stížnost byla odmítnuta usnesením Ústavního soudu ze dne 21. listopadu 2013, sp. zn. III. ÚS 3350/12). V projednávané věci řízení trvalo 9 let a 5 měsíců, odvolací soud proto považoval za přiměřenou základní částku stanovenou ve výši 16 000 Kč za rok řízení, když přihlédl i k tomu, že výchozí částka 15 000 Kč byla Nejvyšším soudem stanovena před více než 10 lety.
17. Odvolací soud dále posuzoval hlediska daná § 31a OdpŠk, která je nutno zvážit pro zvýšení či snížení přiměřeného zadostiučinění vypočteného ze základní částky.
18. Odvolací soud k hledisku složitosti věci uvádí, že v sobě zahrnuje jednak počet instancí, v nichž byla věc řešena, a dále složitost věci samé o sobě, tedy nároky skutkové, právní a procesní. Jednotlivé důvody složitosti věci je třeba vnímat při úvaze o snížení základní částky přiměřeného zadostiučinění samostatně, neboť každý z nich sám přispívá k prodloužení délky projednávání (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 15. prosince 2010, sp. zn. 30 Cdo 2138/2009, jenž je citovaný ve Stanovisku).
19. Odvolací soud hodnotí skutkovou složitost věci jako standardní. Předmětem řízení byla odpovědnost státu za škodu z nařízené exekuce na žalobkyni jako povinnou. Zjišťování skutkového stavu nebylo extrémně složité, bylo nutné připojit si spis exekutora. Ve věci neprobíhalo rozsáhlé dokazování, byly čteny listinné důkazy. Odvolací soud nepřistoupil k modifikaci základní částky vzhledem k míře skutkové složitosti předmětu řízení.
20. Řízení ve věci samé probíhalo opakovaně (2x) na všech třech stupních soudní soustavy, rovněž před Ústavním soudem. Zohlednění počtu instancí vyjadřuje zásadu, že délka řízení prodlužovaná

zásadně o dobu za řízení před další instancí, tj. o dobu potřebnou pro předložení věci přezkumnému soudu, pro jeho přezkumné posouzení a pro případné promítnutí výsledků přezkumu do dalšího postupu v řízení, je ospravedlnitelná [srov. bod IV. písm. a) Stanoviska]. Zároveň je však třeba přihlédnout k tomu, z jakého důvodu byla věc na více stupních soudní soustavy projednávána. Zda z důvodu složitosti řízení, nebo z důvodu procesních pochybení soudů nižších stupňů (srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 13. prosince 2011, sp. zn. 30 Cdo 1112/2011). Právně soudy ve věci hodnotily, zda exekuce nařízená na žalobkyni byla v souladu se zákonem. Jednalo se tak o věc, u které je využití opravných prostředků a související prodloužení řízení přirozené. Ze strany soudů, které přezkoumávaly rozhodnutí soudů nižšího stupně, nebylo nikdy shledáno, že by došlo k procesním pochybením ze strany podřízených soudů, že by se soudy neřídily závazným právním názorem nadřízeného soudu. Zároveň bylo rozhodováno na dvou stupních soustavy i o procesní otázce týkající se přípustnosti vedlejšího účastenství, rovněž ze strany odvolacího soudu muselo být rozhodnuto o návrhu žalobkyně na opravu rozsudku odvolacího soudu. Odvolací soud tak z tohoto důvodu snížil pro počet instancí ve věci rozhodujících základní částku o 40 %.

21. K hodnocení kritéria jednání poškozené (§ 31a odst. 3 písm. c/ OdpŠk) Nejvyšší soud vysvětlil, že „poškozený může přispět k prodloužení délky projednávání věci podáním vadné či neúplné žaloby nebo jiného procesního úkonu, které si vyžádá potřebu jeho opravení či doplnění, častými změnami předmětu sporu nebo upřesněním či doplňováním svých podání (viz rozsudek ESLP ve věci Patta proti České republice ze dne 18. dubna 2006, č. 12605/02, § 67). Může k délce řízení přispět rovněž tím, že využívá žádostí (např. o osvobození od soudních poplatků či ustanovení zástupce), námitek (například podjatosti, místní či věcné nepříslušnosti soudu) a opravných prostředků (řádných či mimořádných), které mu právní řád poskytuje. Může také přispět k prodloužení řízení tím, že podá žalobu u nepříslušného soudu. Tyto skutečnosti však nelze účastníkovi přičítat k tíži (rozsudek ESLP ve věci Patta proti České republice ze dne 18. dubna 2006, č. 12605/02, § 69), nelze je ale přičítat k tíži ani státu (rozsudek ESLP ve věci Vladimír D. proti České republice ze dne 25. května 2004, č. 52859/99, § 220), je-li na vzniklou situaci ze strany soudu adekvátně reagováno.“ (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. října 2010, sp. zn. 30 Cdo 4761/2009). K tíži (ve smyslu hodnocení kritéria jednání poškozeného) lze poškozené přičítat přerušování řízení po dobu tří měsíců z důvodu její žádosti s ohledem na zdravotní stav její zmocněnkyně. Z obsahu posuzovaného řízení odvolací soud nemohl přehlédnout, že ačkoliv žalobkyně nesouhlasila s rozhodnutím soudu bez nařízení jednání, následně pak se z nařízených jednání omlouvala a žádala o jejich odročení. Celkově tak žalobkyně žádala o odročení jednání třikrát a její žádosti, kterým bylo vyhověno, rovněž přispěly určitou částí k prodloužení délky řízení. V tomto směru odvolací soud snížil základní částku o 10 %.
22. Odvolací soud nezjistil, že by ze strany soudů projednávající věc došlo k nedůvodné nečinnosti či prodávám. Odvolací soud tak již základní částku v tomto směru nijak neupravoval.
23. Ve vztahu k významu předmětu řízení pro žalobkyni odvolací soud neshledal důvody pro modifikaci základní částky. Jedná se o žalobu na peněžité plnění, nejedná se tedy o případ řízení, jemuž by ustálená judikatura přiznávala typově vyšší význam (část IV. písm. d) Stanoviska). Ze závěrů rozsudku Nejvyššího soudu ze dne 21. května 2015, sp. zn. 30 Cdo 1987/2014, plyne, že zvýšený význam nemá samotné posuzovací řízení vedené proti státu. Kompenzační řízení nelze postavit na roveň řízení ve věcech trestních, opatrovnických, pracovně-právních, osobního stavu, sociálního zabezpečení, či týkajících se zdraví nebo života, jež mají pro své účastníky zvýšený význam. Z těchto důvodů odvolací soud nepřistoupil k navýšení základní částky z hlediska významu řízení pro žalobkyni, když byl shledán standardní význam.
24. Na základě výše uvedeno odvolací soud vyčíslil přiměřené zadostiučinění tak, že základ vypočtený ze základní částky 16 000 Kč/rok, se zohledněním poloviční částky za první dva roky, snížil o 50 % (-40 %, -10 %). Celková částka, která náleží žalobkyni v souladu s § 13 odst. 1 a § 31a odst. 3 OdpŠk jako přiměřené zadostiučinění, tak činí 67 332,50 Kč [= (2*8000 + 7*16000 + 5*1333)*0,5].

Shodu s prvopisem potvrzuje Martina Hájková

25. Ve světle uvedeného odvolací soud rozsudek soudu prvního stupně postupem dle § 220 odst. 1 písm. a) o. s. ř. ve výroku II změnil tak, že uložil žalované povinnost zaplatit žalobkyni částku 67 335,50 Kč s příslušenstvím; ve zbývajícím rozsahu výroku II (tj. zamítnutí žaloby v rozsahu 115 667,50 Kč s příslušenstvím) rozsudek soudu prvního stupně postupem podle § 219 o. s. ř. jako věcně správný potvrdil. Sazbu přiznaného úroku z prodlení odvolací soud určil v souladu s § 1970 o. z. a § 2 vládního nařízení č. 351/2013 Sb. (výrok I)
26. O nákladech řízení před soudy obou stupňů (§ 224 odst. 2 o. s. ř.) rozhodl odvolací soud ve výroku II podle zásady úspěchu ve věci (§ 224 odst. 1, § 142 odst. 1 o. s. ř.), neboť z judikatury Nejvyššího soudu vyplývá, že výsledek řízení projevující se tím, že žalobkyně dosáhne satisfakce uložením povinnosti škůdce nahradit jí nemateriální újmu anebo poskytnout jí morální satisfakci, popř. dosáhne konstatování porušení práva, lze hodnotit ve smyslu zásad úspěchu ve věci obdobně jako plný úspěch (§ 142 odst. 1 o. s. ř.), byť žalobkyni výrokově nebylo přiznáno jí požadované plnění nebo jeho výše (k tomu srov. rozsudek Nejvyššího soudu ze dne 5. února 2014, sp. zn. 30 Cdo 2707/2013, uveřejněný ve Sbírce soudních rozhodnutí a stanovisek pod č. 40/2014).
27. Žalobkyně tak má právo na plnou náhradu účelně vynaložených nákladů řízení před soudy obou stupňů. Žalobkyni přísluší náhrada nákladů řízení v plné výši odpovídající zaplacenému soudnímu poplatku za žalobu ve výši 2 000 Kč, dále náklady nezastoupeného účastníka v souladu s § 151 odst. 3 o. s. ř. a § 2 odst. 3 vyhlášky č. 254/2015 Sb., když dle § 151 odst. 2 o. s. ř. za použití § 137 odst. 2 o. s. ř. za zastoupení obecnou zmocněnkyní nelze přiznat odměnu za zastupování, - paušální náhrada za 2 účelně vynaložené úkony před soudem prvního stupně (žaloba ze dne 7. února 2018, rozšíření žaloby ze dne 27. listopadu 2019) po 300 Kč/úkon, tj. 600 Kč, a náklady právního zastoupení včetně DPH ve výši 17 464 Kč [= (3100*3+300*3+12*100)*1,21+3670]. Tyto náklady na právní zastoupení se sestávají z odměny za 3 účelně vynaložené úkony právní služby po 3 100 Kč z tarifní hodnoty 50 000 Kč ve smyslu usnesení Nejvyššího soudu ze dne 29. 1. 2014, sp. zn. 30 Cdo 3378/2013, a to: převzetí a příprava zastoupení, doplnění odvolání k výzvě soudu prvního stupně, účast na jednání před odvolacím soudem dne 22. dubna 2021 podle § 6 odst. 1, § 7, § 9 odst. 4 písm. a) a § 11 odst. 1 písm. a), g), k) vyhl. č. 177/1996 Sb. (zkráceně „AT“) ve výši 9 300 Kč, z paušální náhrady hotových výdajů za 3 úkony právní služby po 300 Kč podle § 13 odst. 1, 4 AT ve výši 900 Kč, z náhrady za promeškaný čas zástupkyně žalobkyně ve výši 1 200 Kč (12 půlhodin x 100 Kč) za cestu z Olomouce do Prahy a zpět při celkové délce jedné cesty téměř 3 hodiny podle § 14 odst. 1 písm. a), odst. 3 AT, vždy s připočtením DPH [§ 137 odst. 3 písm. b) o. s. ř.] a dále z náhrady cestovních výdajů zástupce žalobkyně za jízdu k jednání odvolacího soudu dne 22. dubna 2021 osobním automobilem zn. ŠKODA Octavia, reg. zn. xxx, při spotřebě pohonných hmot motorové nafty dle metodiky ES 630/2012 – 4,1 l /100 km, na trase Olomouc – Praha a zpět v délce celé cesty 562 km, při vyhláskové ceně motorové nafty ve výši 27,20 Kč (včetně DPH)/1 liter [§ 13 odst. 1, 4 AT, § 158 zákona č. 262/2006 Sb., zákoník práce, a § 4 písm. b) vyhlášky č. 589/2020 Sb., o změně sazby základní náhrady za používání silničních motorových vozidel a stravného a o stanovení průměrné ceny pohonných hmot pro účely poskytování cestovních náhrad], a při sazbě základních náhrad za používání silničních motorových vozidel ve výši 4,4 Kč/1 km [§ 157 odst. 4 písm. b) zákona č. 262/2006 Sb.] a parkovném 50 Kč (včetně DPH). Cestovní výdaje včetně DPH (připočtené k položkám, které DPH nezahrnují samy o sobě) tak činily celkem 3 670 Kč (562*4,4*1,21+562*4,11/100+50). Účelně vynaložené náklady žalobkyně včetně DPH tak činily celkem 20 064 Kč [=2000+ 600+(9300+900+1200)*1,21+3670].
28. Ve vztahu k nákladům za úkony žalobkyně v době, kdy nebyla právně zastoupena, odvolací soud neshledal za účelně vynaložený náklad žalobkyně -podání označené jako vyjádření k dokazování ze dne 25. října 2018, kde žalobkyně pouze opakovala své procesní návrhy týkající se výslechů žalobkyně a její sestry uvedené v samotné žalobě. Stejně tak odvolací soud jako neúčelné hodnotil podání ze dne 4. února 2019 označené jako doplnění žaloby, jakož i procesní návrhy na přerušení řízení ze dne 23. září 2019 a ze dne 3. října 2019 dle § 110 o. s. ř., doplnění žaloby ze dne 12. března 2020. Všechna tato podání za nezměněné procesní situace nevňášela do řízení konstruktivní návrhy

ve věci samé, nebyla účelně vynaložena k uplatnění nároku žalobkyně a vedení řízení. Odvolací soud za této situace shledal v souladu s průběhem řízení za účelně vynaložené tři úkony shora uvedené a to i za situace, že přiznal jako účelně vynaložený náklad - jedno rozšíření žaloby ze dne 27. listopadu 2019 s ohledem na neskončené posuzované řízení a jeho další k trvání ke dni podání tohoto návrhu. Pokud pak bylo odvolání podáno jednak žalobkyní a jednak později její právní zástupkyní - jako doplnění k výzvě soudu, dospěl odvolací soud k závěru, že účelně vynaloženým úkonem je pouze jeden úkon (odvolání ve spojení s doplněným odůvodněním). Byť se odvolací soud domnívá, že již samotné odvolání žalobkyně splňovalo veškeré zákonné náležitosti odvolání ve smyslu § 205 o. s. ř., pokud žalobkyně byla vyzvána k odstranění vad odvolání, je nutné shledat jako účelně vynaložený úkon - podání právní zástupkyně žalobkyně - vyjádření k odvolání ze dne 13. ledna 2021, když tak bylo reagováno na výzvu soudu a žalobkyni vznikly náklady s právním zastoupením, které jsou vyšší, než náklady žalobkyně jako nezastoupeného účastníka.

29. O lhůtě k plnění rozhodl odvolací soud podle § 211 o. s. ř. ve spojení s § 160 odst. 1 části věty za středníkem o. s. ř.; takto prodloužená pariční lhůta odpovídá podmínkám čerpání finančních prostředků ze státního rozpočtu, jimiž se žalovaná při výplatě peněžních plnění řídí, přičemž soudu současně nejsou známy okolnosti, pro něž by bylo důvodné se domnívat, že stanovení delší lhůty k plnění oproti třídní lhůtě zákonné může způsobit žalobkyni jakoukoliv újmu. O povinnosti žalované zaplatit náklady řízení k rukám advokáta žalobce bylo rozhodnuto podle § 211 a § 149 odst. 1 o. s. ř.

Poučení:

Proti výroku I tohoto rozsudku je **dovolání přípustné** k Nejvyššímu soudu prostřednictvím soudu prvního stupně do dvou měsíců od jeho doručení, jestliže dovoláním napadené rozhodnutí závisí na vyřešení otázky hmotného nebo procesního práva, při jejímž řešení se odvolací soud odchýlil od ustálené rozhodovací praxe dovolacího soudu nebo která v rozhodování dovolacího soudu dosud nebyla vyřešena nebo je dovolacím soudem rozhodována rozdílně anebo má-li být dovolacím soudem vyřešena právní otázka posouzena jinak. Přípustnost dovolání je oprávněn zkoumat jen dovolací soud. Proti výroku II tohoto rozsudku o nákladech řízení dovolání přípustné není.

Praha 22. dubna 2021

JUDr. Veronika Křesťanová, Dr. v. r.
předsedkyně senátu